

Takk for innspill til spørsmål i forbindelse med varslet nabomøte på Sølvsjøttberget den 15.8.2018 - KI 1800.

Innspillene er kommet skriftlig og muntlig.

Vi har gjort et forsøk på å gruppere spørsmålene etter det vi mener er ansvarsområder for de ulike aktørene. Og med det mener vi forpliktende og juridisk ansvar.

Til UDI (Kommuneoverlege og Fylkeslegen hos Fylkesmannen i Oppland)

«Asylsøkere med potensiell truende og voldelig atferd, og en fare for sine omgivelser» - Hva betyr dette/hva innebærer det?

UDI har ansvar for å sende og hente pasientene som skal ha opphold på Sølvsjøttberget. La oss nå spissformulere dette. En pasient begår en alvorlig forbrytelse, dreper et menneske enten innenfor eller utenfor "gjerdet". **Bli da avtalen oppsagt? Eller får vi som vanlig en ordfører med trist mine som forteller at bygda er i sorg?** Senest for noen dager siden skjedde det i Vadsø. Nå har fylkesmannen i Finnmark varslet tilsynssak mot Kommunen. Hva om de hadde vært litt i forkant som rådgiver og kontrollenhet. **Har rådgivende- og kontrollmyndighetene vært med i planleggingen av dette mottaket?**

Hvem får «sparken» om noe går galt?

I ekstreme voldstilfeller vil det bli behov for vektere 24/7. Er det UDI eller HEIMTA som dekker kostnadene?

Avtalen er inngått i vår/sommer med fine rammer i godt vær. I slutten av oktober, november, desember og januar er det andre forhold rundt Sølvsjøttberget. Tåke, regn, mørkt. Snø og kulde. Ingen annen aktivitet utenfra enn snørydding. **Å plassere folk på slike steder må UDI slutte med. De kan jo bli utagerende og depressive av mindre. Vi mener dette blir et rent «forsøksprosjekt» med store konsekvenser for pasienter/ansatte og en sterkt redusert livskvalitet for de nærmeste omgivelsene.**

Foreligger det forskning eller erfaring som tilsier at dette er forsvalig, og vil ha en god effekt på beboerne? Er ikke sannsynligheten for at dette (isolasjon og beboere som kan trigge hverandre) vil gjøre de mer syke/øke voldsrisikoen?

Mener UDI at det er forsvarlig/trygt å plassere denne gruppen mennesker sammen med åpne dører/helt frivillig, når det vurderes at de ikke kan ivaretas i ordinære mottak (inklusive tilpasset avdeling med medisinbehandling og døgnbemanning)? Hvorfor er de ikke i DPS (distriktpsikiatrisk senter)?

Har UDI rådført seg med kompetente fagfolk eller gjør byråkratene i UDI dette selv, etter skjønn? Traumatiserte pasienter er de aller vanskeligste å både diagnostisere og behandle. **Hvem eller hva slags fagfolk har vurdert graden av traumatisering hos den enkelte pasient?**

Graden av traumatisering er avgjørende for hvorvidt enkelte kan reagere psykotisk. Dette bringer tankene til hva som skjedde på Valdresekspressen for noen år siden.

Behandlingsopplegget må beskrives og dokumenteres og godkjennes av de instanser som har kunnskaper om slik behandling. Som kommuneoverlege, Fylkeslege og følges opp av UDI som har satt strenge krav til driften.

Heimtas behandlingsopplegg og overordnet kontrollmyndighet

- Hva er behandlingstilbudet denne gruppen asylanter skal tilbys?
- Bemanning må være på plass før pasientene kommer, og være samkjørte. **Hvordan få dette til på så kort tid? Ukjente både med pasienter og ansatte? Hvordan skaffe vikarer med kompetanse ved sykdom?**
- I annonsene som ligger ut på nettet er det ikke stilt noen krav om kompetanse i å håndtere personer med utagerende og voldelig adferd, Hvorfor ikke?
- Hva er forholdet mellom antall fagpersoner og antall beboere?
- Hvilke fagkrav stilles til kompetansepersonellet. Og hvor får Heimta tak i dette personellet?
- **Blir Sølvskottberget bemannet med kompetente fagfolk, som er spesialister på traumebehandling? Dette er fagområder som innen psykoterapien krever høy kompetanse og spesialisering av psykologer og psykiatere. Har dere slike ansatte og hva er prosentandelen? På heldøgn vakt? En dag i uken? Eller tilgjengelig på tilkalling? Ved tilkalling: hvor tilkalles de fra?**

- Kort sagt vi ønsker å vite om dette behandlingsopplegget er nok gjennomtenkt og planlagt rent faglig.
- **Hva betyr det i praksis at de ansatte ikke har hjemmel for å bruke tvang?**
- **Skal dører og vinduer være lukket og låst på bestemte klokkeslett på døgnet og beboerne registrert at de er tilstede?**
- **Hvilken adgang har brukerne til områder utenfor Sølvsjøttberget? Hvilken grad av ferdsel på egenhånd kan brukerne ha?**
- **Hva vil de ansatte gjøre om bruker oppsøker naboer?**
- Vil det være ulike nasjonaliteter der og begge kjønn?
- Kan det komme mindreårige som også har krav til skolegang?
- Hvordan skal vi (naboer) forholde oss til pasient med følge?
- Hva slags aktivitetstilbud tilbys beboerne?
- Skal beboerne ha selvhushold som en del av aktiviteten? Med tilgang til kjøkkenredskap?
- **Hvem har ansvaret for å følge opp behandlingsopplegget rent faglig over tid?**
- Kan vi være trygge på at de ansatte på asylmottaket har god kontroll på sine beboere, slik at vi trygt kan gå trilletur med babyene våre, være alene hjemme, være ute når det er mørkt og ikke minst sove godt om natta?
- Hvordan behandles avvik og hvem får greie på avvikene?
- Hva skjer om en asylant blir voldelig, utagerende og rømmer? **Hvordan håndteres dette? Hva slags rutiner/prosedyrer foreligger? Hvem får informasjon? Hvordan kan vi være trygge på at våre barn ikke utsettes for potensielt farlige eller traumatiserende hendelser i hjemmet, i nærområdene eller på skoleveien?**
- Ved forrige runde med asyl drift på Sølvsjøttberget var det mye besøk fra andre asylmottak og fra folk som hadde fått opphold og som bodde på Østlandet. Det var bruk av narkotika. Vil dette være tilfelle også nå? Hva er toleransegrensen for rus? Og hva er konsekvensene av rusbruk?
- Hvilke planer foreligger for å motvirke hatkriminalitet og aksjoner mot Sølvsjøttberget og beboerne der?
- Hva kan utløse voldelige/utagerende adferd?
 - Elgjegere som jakter rundt Sølvsjøttberget
 - Isolasjon i «ødemarken», tett skog, kulde -> depresjon
 - Raketter og Nyttår

- Feil oppførsel av «innfødte»
 - Lettkledde jenter/damer som bærplukkere elles sauesankere
 - Små unger som leker ute i marka eller rundt husene hjemme
- I UDIs regelverk (rs 2008-054) Drift av statlige mottak står det:

3.2 Krav til kontakt med og informasjon til nærmiljøet.

* Mottaket skal ha en skriftlig plan for informasjon til og kontakt med nærmiljøet.

Vi imøteser invitasjon til møte for utarbeidelse av denne planen.

Vår sikkerhet (Øyer Kommune, Heimta, UDI)

Asylantene er «plassert» på Sølvskottberget av UDI. De kan ikke tvinges til å være på Sølvskottberget iflg UDI. De er definert som farlige for sine omgivelser. Etter en tid vil de ikke være der, og rømmer. **Hva skjer da?**

En asylant/eller flere kan om de vil, stikke av. Eneste «rømningsveg» er Midt- og Nordbygdsvegen. **Hva kan vi/våre barn, husdyr og eiendom utsettes for da? Hvem ivaretar da vår sikkerhet?**

Iflg. Ordfører Brit Kramprud Lundgård, UDIs representant Sissel Medhammer og regionsjef for Heimta Ole Petter Østerbø kan naboene være trygge. (NrK 29.6.2018 og GD 6/6) **Burde ikke kommunen i dialog med UDI/Heimta satt krav om inngjerding for å ivareta Naboenes sikkerhet?**

Gjengitte påstander må underbygges med konkrete tiltak. Med UDIs definisjon av asylantene **må det settes opp høyt gjerde rundt eiendommen**. De defineres som «farlige» og med en ukjent kulturbakgrunn for oss alle.

Må vi naboer sette i verk egne tiltak som låsing av alle dører på hus, garasjer, biler, redskapshus, driftsbygninger. Sette opp overvåkningskamera og innbruddsalarmer? I tilfelle hvem bekoster det?

Kommunalt- og Fylkeskommunalt ansvar

Har Sølvskottberget har eget transportopplegg for beskrevne typer asylanter?

Har asylantene tilgang til å benytte skolebussene sammen med skolebarna våre?

Kan i så fall bussjåfører nekte å ta med asylsøkere?

Hva skjer hvis det står brukere fra Sølvskottberget der ungene slippes av bussen, eller de går langs veien når bussen kommer på ettermiddagen?

Området rundt Sølvskottberget er et mye brukt turområde med egen parkeringsplass innenfor gjerde. **Kan dette fortsatt brukes med trygghet for turgåere?**

Øyer Kommune får en VERTSKAPSFUNKSJON for asylmottaket og skal bidra med bl.a helsetjenester og må sannsynligvis forsterke denne tjenesten: **Har kommunen kompetanse og kapasitet til dette? Får kommunen dekket alle sine kostnader til denne utvidelsen av tjenester?**

I Veileder for helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente" pkt. 7.1 og 7.6 , samt UDI's konkurransegrunnlag pkt 1.3 ..

- "Asylsøkere og flyktninger som trenger bistand for psykiske og psykososiale problemer skal ivaretas i det ordinære tjeneste- og behandlingsapparatet. Flere aktører på ulike nivåer kan ha roller i dette arbeidet. Det må derfor legges til rette for god informasjonsflyt og god samhandling mellom ulike deler av kommunen, mellom kommunen og frivillig sektor, mellom kommunene og spesialisthelsetjenestene og mellom kommune og statlig forvaltning.

I samme veileder, pkt 7.1 står det at asylsøkere ofte er utsatt for Posttraumatisk stress- syndrom (PTSD), angst og depresjon. Det kan tenkes at gruppen som skal være på sølvskottsberget er spesielt utsatt for dette. Videre står det i UDI's konkurransegrunnlag pkt 1.3, at kommunen ofte må etablere eller utvide eksisterende tjenestetilbud ifm. etablering av særskilt bo- og omsorgsløsning. Vi kan ikke se at kommunen har utlyst stillinger eller etablert tilbud som skal ivareta dette behovet.

Ref. Det over skrevne; hvordan skal kommunen ruste seg for dette og når kommer dette på plass?

Vil det gå på bekostning av tjenester til andre formål innen befolkningens helsetilbud?

Et grendelag får sin livskvalitet sterkt redusert og hvor kommunen med viten og vilje unnlater å informere, men har fokus på det positive med nye arbeidsplasser. Hvordan har kommunen i denne saken forholdt seg til sitt ansvar etter Folkehelseloven? Viser til bla. Kapittel 2 og 3.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29/KAPITTEL_2#KAPITTEL_2

Sett at Asylmottaket får en «historie» som skader Øyer Kommune som bosted og eiendommene langs adkomstveiene til Sølvskottberget får en sterkt redusert eiendomsverdi. Hva tenker kommunen om det? Hvem er erstatningsansvarlig om eiendommer ikke lar seg selge eller må selges til en redusert pris på grunn av etableringen.

Hva tenker kommunen om sin rolle i tiden som kommer mht. Sølvskottberget?

Politiets ansvar og rolle

UDI og politi skal ved avvik varsles. **Hva er et avvik? Og hva skjer etter gjentatte avvik? Hvor lang tid tar det før politi/andre beredskapsfunksjoner kan være på SB? Stiller UDI krav til hvor raskt politi/beredskapsfunksjon skal være på plass?**

Skal vi naboer varsles på samme tid og måte? Eller skal vi være uvitende om det som skjer rundt oss?